

Poul Dam: Der er en enkelt ejendommelighed ved dette forslag, som jeg skal begynde med. Folketingsbeslutningen indeholder motiverne for selve beslutningen:

„Foranlediget af den bestående usikkerhed omkring det europæiske rumsamarbejde og Danmarks udbytte heraf samt de herskende økonomiske forhold“ osv.

Det er egentlig ganske overflødigt. Bestutningen står i resten af sætningen, og det er meget at forlange, at vi, der ikke mener, at de økonomiske forhold er helt sådan, som regeringen tror, skal stemme for det. Det ville være en skønhedsaktion at få fjernet disse motiver, som ikke kommer forslaget ved.

Det er et ganske overordentlig svært forslag at tage stilling til. Hvem af os, der er lægmænd på dette område, kan med fuldstændig sikkerhed sige, at Danmark ikke har fået noget udbytte af dette samarbejde, eller at vi har fået udbytte af det, eller hvad årsagerne kan være til, at vi eventuelt ikke har fået noget udbytte af det?

Hvis man tager det sidste først, kan man sige, at videnskabeligt udbytte af et sådant projekt får man vel kun, hvis man er villig til at ofre de fornødne penge til en følgeforskning.

Ser man på det fremsatte finanslovforslag, er der altså afsat ca. 11 mill. kr. til ESRO, mens der er afsat ca. 1,9 mill. kr. til dansk rumforskningsinstitut — det er væsentlig lønninger og andre grundudgifter — og så er der ca. 4 mill. kr. til følgeforskning, hvoraf det, der er de egentlige eksperimenter, det, der er de egentlige videnskabelige opgaver, tegner sig for noget mindre end 2 mill. kr. Det vil sige, at sådan som jeg har forstået sagen, har det været meget svært for dansk videnskab at præcisere de opgaver, som man gerne ville have løst i forbindelse med ESRO.

På det eneste af etablerementerne, jeg har haft lejlighed til at se, det, der hedder ES-range ved Kiruna, er det f. eks. sådan, at de raketter, der opsendes, indeholder forskellige måleinstrumenter til forskellige videnskabelige projekter, som er etableret af medlemslandenes videnskabelige institutter. Her er der kun ved et par enkelte lejligheder danske opdragsivere med inde i billedet, og så vidt jeg forstod de folk, vi snakkede med i Kiruna, var sagen den, at man fra dansk

side simpelt hen ikke havde råd til at udnytte det apparat, som man altså selv var med til at betale.

Jeg tror, at hvis vi ikke har fået tilstrækkelig meget ud af dette foretagende, så er det, fordi vi ikke har givet de fornødne følgebevillinger, og så er fejlen altså snarere en for sparsommelig forskningspolitik end det modsatte. Det er forkert at spare på forskningen, det véd vi alle, men det er navnlig forkert at bruge et beløb, som ikke bliver fulgt op med en afrunding, fordi det medfører, at de penge, vi dog bruger, bliver misbrugt.

Hvis man læser rapporten fra ESRO for 1969, som jeg har forsøgt at arbejde mig igennem — det kræver en ganske betydelig videnskabelig kunnen på mange områder, som jeg ikke er i besiddelse af — får man i hvert fald indtrykket af, at der foregår et meget omfattende videnskabeligt arbejde, hvori folk fra en række lande samvirker, og hvis resultater i hvert fald på den rene grundforsknings område ikke er uden betydning. Den rene grundforskning, kan man sige, kommer ikke nødvendigvis det enkelte land til gode, men den kommer dog den samlede videnskabelige verden til gode, og det er en lidt uheldig sparsommelighed, hvis man mener, at vi ikke har råd til at yde vores bidrag til denne grundforskning.

Desuden er der visse ganske klare nyttevirkninger af ESROs arbejde. Man henviser her til det europæiske arbejde med kommunikationssatellitter, hvor man understreger betydningen af, at man har egne europæiske kommunikationssatellitter, så man ikke er afhængig af USA i den henseende. Man understreger også nødvendigheden af noget, som jeg synes ikke mindst for Danmark og andre nordlige lande må være af stor betydning, nemlig at der er satellitter til at kontrollere lufttrafikken og søtrafikken over det nordlige Atlanterhav. Også dette indgår som et af målene for ESROs satellitprogram. Igennem raketaffyringerne fra ES-range er der skaffet værdifuldt materiale og kan skaffes mere til belysning af den kosmiske stråling ikke mindst i polarområderne, hvilket både har betydning for navigationen i polarområderne og for hele den almene forskning af polarområder. Jeg tror, at vi som et land, der har ganske betydelige polare interesser, afskærer os fra et meget vig-